

Škola Annales

Charakteristika:

Annales je francouzská historická škola (někdy charakterizovaná jako hnutí) založená ve 20. letech minulého století Marcem Blochem a Lucienem Febverem. Ve svých počátcích se staví především proti politickému a událostnímu dějepisectví podle Rankovského vzoru a vyprávěcímu stylu historických prací, přičemž klade důraz na interdisciplinární (především ve spojení se sociologií, ekonomikou a geografii) a kvantitativní přístup ke studiu dějin. Odmítá tak událostní a vysoce individualizované dějiny zaměřené na analýzu osobností významných jednotlivců, ale studuje spíše kolektivní jevy striktně nevázané s konkrétními státy nebo osobnostmi jako např. dějiny geografické oblasti (Fernand Braudel - Středomoří za vlády Filipa II.), dějiny mentalit (Jacques Le Goff - Za jiný středověk), dějiny fenoménů (Marc Bloch – Králové divotvůrci), dějiny ekonomické a sociální (Ernest Labrousse - Nástin vývoje cen a příjmů ve Francii v 18. století). Od samého počátku rovněž odmítá dějiny soustředěné na fenomény které jsou nezávislé nebo které neovlivňují člověka a také přisuzování osobního charakteru institucím a společenským strukturám.

Škola Annales se obvykle dělí do tří generací, kdy do první generace ředíme její zakladatele: **Marca Blocha** (Feudální společnost-1939; Obrana historie-1944~) a **Luciena Febvreho** (La terre et l'évolution humaine: introduction géographique a l'histoire-1922; Un destin: Martin Luther-1928).

Do druhé pak **Fernanda Braudela** (Dynamika kapitalismu-1985; Historia de las Civilizaciones-1962), **Ernsta Labrousse** (Histoire économique et sociale de la France-1970-79), **Pierra Chaunua** (Sevilla a Atlantik-1955) a **Pierra Gouberta** (Louis XIV et vingt millions de Français-1966) [ve druhé generaci dochází k největší centralizaci školy a jejích charakteristických znaků – poválečná institucionalizace, viz níže]

a do třetí generace řadíme **Jacquese Le Goffa** (Zrození očištěnce-1981; Paměť a dějiny-1988), **Georgese Dubyho** (Věk katedrál-1976; Tři řády-1978), **Emmanuela Le Roye Ladurieho** (Montaillou, okciténská vesnice v letech 1294–1324 -1975; Masopust v Romansu-1980), **Philippe Ariése** (Dějiny smrti 1/2 Doba ležících/Zdivočelá smrt-1977), **Murice Agulhona** (De gaulle: dějiny, symbol, mýtus-2000), **Andrého Burguiéra** (Regards sur la France: un peuple dans son histoire-1982; Le mariage et l'amour en France de la Renaissance à la Révolution-2011), **Alaina Besançon** (Svatá Rus- 1012; Zakázaný obraz-1994), **Alaina Corbina** (Vesnice „kanibalů“-1986; Narcis a miazma: pach a společenské představy 18. a 19. století-1982), **Jeana Delumeau** (Strach na Západě ve 14. - 18. století-1978; Tisíc let štěstí-1995), **Marca Ferroa** (Dějiny Francie-2001; Tabu dějiny-2002), **Françoise Fureta** (Francouzská revoluce 1/2-1978; Minulost jedné iluze: esej o ideji komunismu ve 20. století-1995), **Roberta Mandroua** (Louis XIV en son temps. 1661-1715 -1973; Classes et luttes de classes en France au début du 17e siècle-1965), **Monu Ozouf[ovou]**(Revoluční svátky 1789-1799 - 1976; Co prozrazuje román-2001), **Michelle Perrot[ovou]** (Histoire des femmes en Occident-5 svazků-1990-1991; Des femmes rebelles-2014), **Jacquese Revela** (Las Construcciones francesas del pasado, La escuela francesa y la historiografía del pasado, Fondo de Cultura Económica-2002) a **Michela Vovellea** (La revolution française: images et récit, 1789-1799. T. V. Prairial an III (mai 1795) a brumaire an VIII (novembre 1799)-1986).

Výše uvedené rozdělení se může v různých publikacích měnit. Někdy je uváděna i 4. generace, do které jsou řazeni (krom jiných) Jacques Reval, André Burguiér a Bernard Lepetit a která je počítána od r. 1994.

Chronologie:

- 1929 – založení časopisu *Annales d'histoire économique et sociale* (přes různé obměny od r. 1994 *Annales: Histoire, Sciences Sociales*).
- 1946 – pevná institucionalizace v podobě 6. sekce Praktické školy vysokých studií (*École Pratique des Hautes Études*), *Annales* zastává vůdčí úlohu v kontextu francouzské historiografie. Obvykle je od konce války počítána 2. generace, charakterizovatelná pokračováním ve snahách 1. generace o integraci historie s jinými společenskými vědami v podmínkách k tomu určené instituce.
- 1968~72 – počítá se 3. generace vyznačující se velkou intelektuální roztržitostí, absencí jedné vůdčí osobnosti a s ní spojeného výzkumného směru a později i decentralizací od vlastního časopisu a instituce (*École Pratique des Hautes Études*, později *École des Hautes Études en Sciences Sociales*), mezi hlavní proudy v ní patřilo studium dějin mentalit spojené s kvantitativními přístupy umožněnými rozvojem výpočetní techniky.

Annales a medievistika:

Marc Bloch (1886-1944)

- studium na *Lycée Louis-le-Grand* a *École Normale Supérieure*
- 1919-36 přednáší na Štrasburské univerzitě
- 1924 vychází Králové divotvůrci
- 1931 vychází jeho práce o dějinách Francouzského venkova (*Les Caractères originaux de l'histoire rurale française*)
- 1936-39 přednáší na Sorbonně
- 1941-44 píše Podivnou porážku a Historikovo řemeslo (vydáno po válce)

Jacques Le Goff (1924-2014)

- studium na *Lycée Louis-le-Grand*, *Lycée Thiers* a *École normale supérieure*
- od r. 1960 působí v 6. sekci *École pratique des hautes études* (72-77 je prezidentem sekce)
- od r. 1969 je jedním z redaktorů *Annales*
- 1977 vychází Za jiný středověk
- 1981 vychází Zrození Očistce
- 1992 vychází Paměť a dějiny

Georges Duby (1919-1996)

- studium na Faculté des Lettres
- 1951-70 přednáší na Université d'Aix-Marseille
- 1953 vychází *La Société aux XIe et XIIe siècles dans la région mâconnaise* (Mâconnaiská společnost v 11 a 12. století)
- 1970-93 přednáší na Collège de France
- 1978 vycházejí Tři řády aneb Představy feudalismu
- 1973 vychází Věk katedrál: umění a společnost 980-1420

Literatura:

- Iggers, Georg G., Dějepisectví ve 20. století, Praha 2002.
Bruke, Peter, Francouzská revoluce v dějepisectví, Praha 2004.
Encyclopedia Britannica (www.britannica.com).